

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 625/2015-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Olosom, M. R. Štefánika 71, Žilina, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 19 Cb 71/2013 z 20. decembra 2013 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob 97/2014 z 24. septembra 2014 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. decembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 19 Cb 71/2013 z 20. decembra 2013 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Cob 97/2014 z 24. septembra 2014.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ bol namietaným rozsudkom okresného súdu sp. zn. 19 Cb 71/2013 z 20. decembra 2013 zaviazaný zaplatiť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“), sumu 7 089,60 € s príslušenstvom v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku ako cenu za dielo, ktoré spočívalo vo vykonaní zemných výkopových prác v prospech sťažovateľa, na základe ústne uzatvorenej dohody medzi žalobcom ako zhotoviteľom a sťažovateľom ako objednávateľom. Proti označenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 13 Cob 97/2014 z 24. septembra 2014 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľa *„Citované rozhodnutia a postup okresného súdu a krajského súdu vykazujú závažné vady, ktoré sú svojou intenzitou ústavnoprávneho charakteru. Skutkové závery a procesno-právne úvahy vyslovené odvolacím súdom sú pritom v zjavnom rozpore s obsahom spisu ide o značné prvky arbitrárnosti, svojvôle a popretie základných zásad civilného procesu. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu neobstojí, je iba mechanickou kompiláciou spisu, navyše je absolútne iracionálne.“*

V súvislosti s namietaným porušením označených práv zo strany okresného súdu sťažovateľ uvádza, že „Okresný súd svojím rozhodnutím a postupom porušil esenciálne zásady civilného sporového konania a jeho postup je z ústavného hľadiska neudržateľný.“. Svoje tvrdenie sťažovateľ odôvodnil tým, že „Okresný súd... ani na jednom z pojednávaní si

nesplnil základné povinnosti v zmysle § 118 ods. 2 O. s. p., t. j. vôbec neuviedol, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné. ...

Súd si tak svoju základnú povinnosť vo vzťahu k účastníkom konania nesplnil, nič účastníkom neoznámil, čím porušil ust. § 118 ods. 2 O. s. p... Uvedená hrubá procesná vada má napokon v tomto prípade priamy súvis a odraz v svojvoľných skutkových záveroch okresného súdu, ktoré sú prekvapivé. Prvostupňový súd mi tak svojím procesným postupom a predmetným opomenutím základných povinností vo vzťahu k účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom.“.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že okresný súd zamlčal obsah dôkazov vrátane vyjadrení žalobcu a svedkov, jeho prístup považuje za „zjavne jednostranný a očividne napomáhajúci žalobcovi“. Odôvodnenie rozsudku okresného súdu je „kompiláciou špekulácií, domnienok, úvah okresného súdu, avšak bez reálneho unesenia dôkazného bremena... ide o hrubé prekrúcanie“. Podľa sťažovateľa okresný súd sa iba domnieva, že žalobca práce vykonal, a neobjektívne verí žalobcovi vo všetkom, avšak bez relevantného dôkazného základu. Závery okresného súdu sú „v zjavnom nesúlade s obsahom spisu“. Sťažovateľ tvrdí, že okresný súd otočil dôkazné bremeno v sporovom konaní, podľa ktorého mal žalobca dokazovať, že jeho bager reálne odpracoval a vykonal práce vo všetkých ním špecifikovaných hodinách. Zastáva názor, že žalovaný nie je povinný nič dokazovať, teda dokazovať to, že žalobca práce nevykonal. Namietal, že pri súkromnej listine stačí formálne popretie jej správnosti druhým účastníkom, aby nastúpila dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno toho účastníka, ktorý tvrdí skutočnosti, ktoré mali byť súkromnou listinou preukázané. Okresný súd fažiskovo tvrdil, že v konaní bolo preukázané, že žalobca pre sťažovateľa vykonal dielo, ktoré fakturoval. V tejto súvislosti poukázal na to, že žalobca nepredložil ani zmluvu, ani objednávku a ani sťažovateľom podpísané odsúhlasené záznamy o prevádzke stroja, ako titul žalovanej pohľadávky označil kúpnu cenu tovaru podľa § 409 Obchodného zákonníka, pričom okresný súd nerozhodol o zmene žaloby a žalobcu ani nevyzval na opravu nedostatkov podania, žalobca dielo nikdy neodovzdal a žalobca žalobu skutkovo nijako nevymedzil. Žalobca na pojednávaniach uviedol, že v mesiaci jún roku

2012 tiež pre sťažovateľa vykonával práce, ktoré mu boli vyplatené bez faktúry, pričom nevedel presne uviesť, koľko a kedy mu bolo platené v hotovosti, v súvislosti s činnosťou pri „Regenerácii centrálnej zóny Kysucké Nové Mesto“. Teda výslovne potvrdil, že mu sťažovateľ uhradil cenu prác, účelovo však odmietol uviesť, akú konkrétnu sumu mu sťažovateľ zaplatil. Sťažovateľ žalobcovi v hotovosti uhradil 8 000 €, pretože mu dôveroval, že tieto platby nepoprie. Okresný súd túto časť výpovede žalobcu zamlčal. Žalobca v záznamoch o prevádzke vozidla uviedol, že pokiaľ je tam uvedené plnenie ako výkopové práce, toto zahŕňa i trhanie obrubníkov, trhanie betónu na parkovisku, rozvoz štrku pod dlažbou, vykladanie kamiónov, presun dlažby, nakladanie vozov označovaných osemkolá, do ktorých vkladal betón, pričom potvrdil, že ním fakturovaná suma sa týka nielen výkopových prác, ale aj iných prác. Fakturácia žalobcu preto bola nedôvodná. Svedok [REDAKOVANÉ] uviedol, že videl žalobcu s bagrom pracovať tak dvakrát, podľa jeho vedomostí na predmetnej stavbe bolo v súvislosti s pokládkou dlažby potrebné bager tak hodinku, dve denne. Na otázku sudkyne uviedol, že niekoľkokrát videl, že práca tam bola, aj bager tam bol, ale žalobcu nevidel. Teda z výpovede svedka zreteľne vyplývalo, že práca pre bager žalobcu bola na časový rozsah 1 - 2 hodiny denne, žalobca však denne fakturoval plný deň, t. j. aspoň 8 hodín denne. Z výpovede svedka taktiež vyplývalo, že bager bol častokrát iba odstavený na stavbe, pričom žalobca s ním nevykonával žiadnu prácu, ani sa na stavbe nenachádzal. Žalobca bol platený za reálny výkon práce, žiadne stojné nebolo nikdy dohodnuté, preto je zřejmé, že fakturácia žalobcu bola zjavne nadsadená. Naproti tomu výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] okresný súd považoval za relevantnú, i keď sa tento svedok na stavbe nenachádzal každý deň a vyjadroval sa iba vo všeobecnosti. Okresný súd opomenul, že položky fakturácie zhotoviteľa Cesty Nitra, a. s., nezodpovedajú položkám fakturácie žalobcu a vôbec z nich nevyplýva to, že by žalobca aj reálne vykonal práce, ktoré vyčíslil vo faktúre. Čo sa týka tvrdenia okresného súdu, že prevzatím faktúr mal žalovaný odsúhlasiť cenu a vykonanie prác, tak iba prijatím doručenej faktúry nikdy adresát súčasne nepotvrďuje aj dôvodnosť vyfaktúrovanej sumy. Okresný súd uveril „účelovej, nelogickej, nedomyslenej taktike žalobcu“, pričom tvrdenia žalovaného odmietol.

Sťažovateľ súčasne namieta nedodržanie zákonných požiadaviek na odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplývajúcich z ustanovenia § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ako aj porušenie princípu právnej istoty, ktoré dáva do súvislosti s údajným nezákonným procesným postupom konajúcich súdov.

Podľa sťažovateľa je nesporné, že napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd sťažnosti vyhovel a nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo na spravodlivý súdny proces zaručené podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13Cob 97/2014 zo dňa 24.09.2014 a rozsudkom Okresného súdu v Žiline sp. zn. 19Cb 71/2013 zo dňa 20.12.2013 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13Cob 97/2014 zo dňa 24.09.2014 a rozsudok Okresného súdu v Žiline sp. za 19Cb 71/2013 zo dňa 20.12.2013 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. Okresný súd v Žiline a Krajský súd v Žiline sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] do tridsať dní od právoplatnosti tohto nálezu trovy konania vo výške 331,65 EUR... na účet advokáta JUDr. Martina Olosa...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 19 Cb 71/2013 z 20. decembra 2013 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 Cob 97/2014 z 24. septembra 2014. Vzhľadom na viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) ústavný súd považoval tvrdenie o porušení princípu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 ústavy), ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, iba za súčasť jeho argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

II.1 K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu sp. zn. 19 Cb 71/2013 z 20. decembra 2013

Ústava nezakotvuje ústavný súd ako jediný a výlučný orgán ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb. V zmysle princípu subsidiarity formulovaného v čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) preto nemal ústavný súd právomoc preskúmavať namietaný rozsudok okresného súdu a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, keďže právomoc rozhodnúť o ochrane práv sťažovateľa, ktoré ním údajne mali byť porušené, mal v rámci riadneho inštančného postupu a prostredníctvom odvolania krajský súd, pričom podanie odvolania sťažovateľ aj využil, hoci s nie priaznivým výsledkom.

Sťažnosť bola preto v tejto časti odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a rozhodnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02).

II.2 K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 Cob 97/2014 z 24. septembra 2014

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa čl. 47 odseku 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne v čl. 36 ods. 1 listiny) ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

Sťažovateľ predovšetkým namieta nesprávne skutkové a právne závery napadnutého rozsudku krajského súdu a okresného súdu, ktoré podľa neho nezodpovedajú vykonanému dokazovaniu ani obsahu spisu, sú svojvoľné a prekvapivé. Podľa sťažovateľa postupom okresného súdu, ktorý si ani na jednom pojednávaní nesplnil vo vzťahu k účastníkom konania povinnosť v zmysle § 118 ods. 2 OSP, mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Sťažovateľ tiež namieta porušenie základných zásad dokazovania v civilnom procese, ako aj porušenie práva na rovnosť účastníkov konania, keď tvrdí, že prístup okresného súdu k hodnoteniu dôkazov bol zjavne jednostranný a očividne napomáhajúci žalobcovi.

Ústavný súd, poukazujúc na svoju stabilizovanú judikatúru, zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri

výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Krajský súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 13 Cob 97/2014 z 24. septembra 2014 v rámci odvolacieho prieskumu rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil, keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku okresného súdu, na ktorého závery v podrobnostiach odkázal. Pre zvýraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu (§ 219 ods. 2 OSP) vo vzťahu k odvolacím dôvodom sťažovateľa, ktoré sú zároveň jeho sťažnostnými námietkami, krajský súd najmä uviedol:

«... okresný súd v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie, nevyhnutné pre úplné posúdenie sporovej právnej veci, preto nebol relevantný odvolací dôvod žalovaného, že by okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Nebolo ani zistené, že by skutkové závery vyslovené okresným súdom boli v rozpore s obsahom spisu, keďže zhodnotenia vykonané okresným súdom majú oporu v zistenom dôkaznom stave. Skutkovým záverom prijatým prvostupňovým súdom predchádzala racionálna úvaha tohto konajúceho súdu, vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania, a preto nemožno súhlasiť ako s relevantným odvolacím dôvodom žalovaného, ktorým namietal nesprávne skutkové zistenie.

Žalovaný v rámci odvolacích dôvodov poukázal na ust. § 205 ods. 2 písm. b) O. s. p., keďže ako inou procesnou vadou mal za to, že bol postup okresného súdu, ktorý si nesplnil povinnosti v zmysle ust. § 118 ods. 2 O. s. p. K tomuto odvolaciemu dôvodu krajský súd poukazuje na znenie zákonného ust. § 118 ods. 2 O. s. p., zmyslom ktorého je v sporovom konaní stanoviť okruh sporných skutočností, ktoré budú predmetom dokazovania, určenie dôkazov na vykonanie, ktoré účastníci navrhli k preukázaniu svojich tvrdení. Predmetné ustanovenie má tým viesť k naplneniu účelu a zmyslu procesného práva, ktorým je zásada hospodárnosti a účelnosti súdneho konania a do istej miery aj predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, avšak toto ustanovenie pri jeho nedodržaní nemá právny dôsledok, resp. následok, ktorý by bránil konajúcemu súdu ďalej v konaní a dokazovaní pokračovať, keďže primárne je vecou postupu súdu určiť ďalší priebeh konania v rovine aj vykonávaného a nevykonávaného dokazovania. Ust. § 118 ods. 2 O. s. p. nemá zákonné postavenie poučovacej povinnosti súdom, a tým nemôže niesť so sebou dôsledok nesprávneho postupu, prípadne vadnosti konania pred okresným súdom. Ako už bolo uvedené, zmyslom ust. § 118 ods. 2 O. s. p. je objasnenie, čo zostáva v súdnom konaní predmetom spornosti a na základe tohto zistenia potom okresný súd posúdi ďalší priebeh konania, dokazovania, ale je to výlučne v dispozícii súdu, ktoré z dôkazov budú vykonané a v akom štádiu bude dokazovanie ukončené. Toto zhodnotenie krajským súdom má oporu aj v ust. § 118 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého ďalší priebeh pojednávania určuje predseda senátu alebo samosudca. V súvislosti so zákonným ustanovením § 118 ods. 2 O. s. p. krajský súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 326/2012 zo dňa 21. júna 2012, podľa ktorého vyplýva, že... „v prípade porušenia zákonného ust. § 118 ods. 2 O. s. p. sa žiadnym spôsobom nediskvalifikuje účastník, napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy, namietat' prípadný nesprávny procesný postup prvostupňového súdu v podanom odvolaní a podobne“. Ďalej v tomto rozhodnutí ústavný súd uviedol, že ani prípadné porušenie uvedeného zákonného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nemá priamy dosah na možnosť vylúčenia účastníka konania z jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Vzhľadom k uvedenému konanie pred okresným súdom nemalo žiadnu vadu, ktorá by mohla mať za následok

nesprávne rozhodnutie vo veci, t. j. že ani v tomto smere nebol relevantný odvolací dôvod žalovaného. Vzhľadom k priebehu súdneho konania a postupu okresného súdu žalovanému ako účastníkovi konania bolo umožnené uplatňovať procesné práva, t. j., že žalovaný nebol vylúčený z týchto procesných práv, a tým zákonite konanie pred okresným súdom nemá procesnú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V tejto súvislosti však krajský súd zvyrazňuje nedôvodnosť tejto námietky, pretože z obsahu Zápisnice o pojednávaní pred prvostupňovým súdom zo dňa 3.9.2013, vyplývalo že za účasti žalobcu, právnej zástupkyne žalobcu a právneho zástupcu žalovaného, bolo konkrétne na č. l. 41 spisu konštatované vykonané poučenie podľa § 118 ods. 2 O. s. p. s tým, že je „potrebné vo veci vypočuť žalovaného a z navrhnutých dôkazov vykoná súd výsluch svedka [REDACTED]“.

K žalovaným namietanej vade nedodržania požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia vyplývajúcej z ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. odvolací súd uvádza, že rozhodnutie okresného súdu v spojení s jeho odôvodnením spĺňa všetky náležitosti vyplývajúce z ust. § 157 ods. 2 O. s. p., pretože prvostupňový súd jasne vyjadril skutkové a právne okolnosti, závery svojho rozhodnutia, uviedol dôkazy, z ktorých vychádzal, vyhodnotenie týchto dôkazov, ktoré sa následne premietlo do právneho zhodnotenia uskutočneného okresným súdom. To, čo bolo rozhodné a podstatné a súčasne aj namietané žalovaným v konaní pred okresným súdom, prvostupňový súd jasne vyjadril a zhodnotil v dôvodoch svojho rozhodnutia, a preto námietka nedostatočného odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu žalovaného bola zhodnotená ako nedôvodná. ...

K veci samej okresný súd vo vzťahu k založeniu a existencii zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným správne v odôvodnení rozhodnutia vyslovil, že preukázaný skutkový stav zodpovedal uzavretej zmluve o dielo, dohode o jej podstatných náležitostiach, a preto na zistený skutkový stav vzhľadom k tomu, že išlo o právny vzťah medzi podnikateľmi pri podnikateľskej činnosti, t. j. obchodno-právny vzťah, aplikoval rozhodné ustanovenia Obchodného zákonníka, a to ust. § 536 a nasl., z ktorého dôvodu otázku kreovania tohto zmluvného vzťahu, jeho náležitosti, prejavy vôle sporových strán, následne správanie správne posudzoval v zmysle úpravy Obchodného zákonníka.

K námietke nesprávneho skutkového zistenia, spočívajúcej v tom, že žalobca nepredložil ani zmluvu, ani objednávku, ani podpísané, ani odsúhlasené záznamy o prevádzke stroja, krajský súd uvádza, že i keď je medzi podnikateľmi obvyklé uzatvárať zmluvy o dielo v písomnej forme, táto forma však nie je zákonom predpísaná, a preto nie je vylúčené, aby ku vzniku zmluvy o dielo došlo aj faktickým plnením, ktoré na základe návrhu, prípadne objednávky objednávateľ u zhotoviteľa objedná, a tento požadované dielo pre objednávateľa vykoná. V rámci konania pred prvostupňovým súdom s listinným dôkazom, a to potvrdením investora CESTY NITRA, a. s., bolo preukázané, že pre tento subjekt v postavení zhotoviteľa ako subdodávateľ vykonával činnosť žalovaný, a pre neho ako subdodávateľ žalobca. Skutočnosť, že žalobca žalovanému plnil, vyplývala i z výpovede právneho zástupcu žalovaného, ktorý potvrdil, že žalobca vždy dostal zaplatené, žalovaný do Zápisnice o pojednávaní pred prvostupňovým súdom zo dňa 3.12.2013 (č. l. 78 spisu) uviedol, že so žalobcom mal dohodu o tom, že pre neho vykoná vytrhnutie obrubníkov, rozbitie betónovej platne parkoviska a nakladanie sutín na stavbe Regenerácia Centrálnej pešej zóny [REDAKOVANÉ], a to bagrom Komatsu za cenu 22 alebo 25 Eur/hodina, teda potvrdil tvrdenie žalobcu. Čo sa týka tvrdenia žalovaného o platbe žalobcovi v hotovosti 2 x 2.500 Eur, 1 x 2.000 Eur, 1 x 1.000 Eur, a to 15.6.2012 (č. l. 79 spisu), toto nepreukázal žiadnym dôkazným prostriedkom a ani žiaden dôkaz neoznačil.

Vo vzťahu k dohode o podstatných náležitostiach zmluvy o dielo, a to predmete a cene, bol samotným žalovaným potvrdený nielen predmet prác, ale aj cena 22 alebo 25 Eur, ktorú rovnako v zhode s prvostupňovým súdom si ako nespornú skutočnosť osvojil i odvolací súd (§ 120 ods. 3 O. s. p.). ...

K tvrdeniu, že žalobca dielo žalovanému nikdy neodovzdal, je potrebné uviesť, že žalovaný nepreukázal osobitné dojednanie o prevzatí diela, naopak potvrdenie CESTY NITRA, a. s. (č. l. 65 spisu) vo väzbe na výpoveď svedka – stavbyvedúceho pána [REDAKOVANÉ] preukázali, že žalovaný pre žalobcu vykonával práce, svedok potvrdil i rozsah týchto prác. Je zrejmé, že nie je možné porovnať potvrdenie spoločnosti CESTY NITRA, a. s. spolu so záznamami o prevádzke vozidla zo strany žalobcu, a to z toho dôvodu, že CESTY NITRA, a. s. platili žalovanému za rozsah prác/m², resp. bežný meter, pričom cena prác medzi žalobcom a žalovaným bola dohodnutá sumou 22 až 25 Eur/hodina, t. j. išlo o dojednanie

hodinovej odmeny. Svedok [REDACTED] v postavení stavbyvedúceho CESTY NITRA, a. s. však potvrdil vykonávanie prác žalobcom v tvrdenom rozsahu, preto ak žalovaný namietal, že žalobca dielo riadne nevykonal a ani neodovzdal, a to v rozsahu 214 hodín za mesiac júl, tak k tomuto tvrdeniu sa mu nepodarilo uniesť dôkazné bremeno, pričom práve žalovaný, pokiaľ spochybňoval vykonanie diela zo strany žalobcu, bol nositeľom dôkaznej povinnosti o nevykonaní tohto diela (§ 120 ods. 1 O. s. p.) za splnenia procesnej poučovacej povinnosti prvostupňovým súdom obsiahnutej v predvolaní na nariadené pojednávanie.

Žalovaný neunesol dôkazné bremeno tvrdenia o nevykonaní prác vyúčtovaných žalovanými faktúrami. Preto sa muselo vychádzať zo skutkového stavu zisteného okresným súdom, ktorým bol krajský súd viazaný. ...

V súvislosti s uplatnenou pohľadávkou zo strany žalobcu a obranou žalovaného krajský súd uvádza, že občianske súdne konanie je ovládané zásadou prejednacou, ktorá je v ust. § 101 ods. 1 O. s. p. vyjadrená tak, že účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazné prostriedky. Ust. § 120 ods. 1 veta prvá O. s. p. následne stanovuje, že účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Účastníci konania teda majú povinnosť tvrdenia a povinnosť tvrdenie preukázať. Ak účastník neunesie dôkaznú povinnosť, resp. dôkazné bremeno, má to pre neho nepriaznivý následok v tom, že súd pristúpi k vydaniu pre neho nepriaznivého rozhodnutia vo veci (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 M Cdo 15/2010). V sporovom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Účastník má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nesplnil. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení, je vzájomná väzba. Pokiaľ účastník konania nesplní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti, významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci či už z dôvodu nečinnosti účastníka, ktorý nesplnil povinnosť

označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení stanovenú v ust. § 101 a v ust. § 120 ods. 1 veta prvá O. s. p. alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3M Cdo 6/2010 zo dňa 22.09.2010).

Krajský súd konštatuje, že žalobca uniesol svoje dôkazné bremeno, pretože z predložených listín a svedeckých výpovedí, ktoré boli hodnotené prvostupňovým súdom tak jednotlivo, ako aj vo vzájomnej súvislosti za aplikácie ust. § 132 O. s. p., preukázal zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným, poskytnuté plnenie zo strany žalobcu a jeho prevzatie žalovaným. Okresný súd vyhodnocoval nielen listinné dôkazy, ale i výpovede svedkov vo vzťahu k týmto dôkazom, ktoré boli vykonané v predmetnej prejednávanej sporovej veci. Vzhľadom k hodnoteniu vykonaných dôkazov okresným súdom krajský súd nezistil žiadne nedostatky.

K úplnosti krajský súd k hodnoteniu vykonaných dôkazov okresným súdom, z ktorého hodnotenia podľa záveru krajského súdu boli prijaté správne skutkové zistenia, poukazuje na to, že zákon v ust. § 132 O. s. p. vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, ktorý vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 Ústavy SR). To znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch, z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie je vecou jeho vnútorného presvedčenia, jeho logického myšlienkového postupu. Právna úprava neurčuje, ako má súd hodnotiť dôkazy z hľadiska pravdivosti. Prisudzovanie hodnoty pravdivosti konkrétnemu dôkazu predpokladá, že sudca takýto dôkaz posudzuje najskôr izolovane, z hľadiska vierohodnosti toho, kto ho podáva, až potom môže súd pristúpiť k posudzovaniu, resp. k hodnoteniu všetkých dôkazov v ich vzájomnej súvislosti. Pod hodnotením dôkazov sa rozumie myšlienková činnosť súdu, ktorou je vykonaným dôkazom prisudzovaná hodnota závažnosti (dôležitosti) pre rozhodnutie, hodnota zákonnosti, hodnota pravdivosti, poprípade hodnota vierohodnosti. Pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti) súd určuje, aký význam majú jednotlivé dôkazy pre jeho rozhodnutie a či o ne môže oprieť svoje skutkové zistenia. Prostredníctvom hodnotenia dôkazov z hľadiska ich pravdivosti súd dochádza k záveru, ktoré skutočnosti, o ktorých dôkazy informujú, možno považovať za pravdivé (dokázané) a ktoré nie. Vyhodnotenie dôkazov z hľadiska pravdivosti predpokladá tiež posúdenie vierohodnosti informácie podanej prostredníctvom dôkazu vzhľadom na druh dôkazného prostriedku a spôsob, akým

sa podľa zákona vykonáva. Pri dôkaze výpovede svedka musí súd vyhodnotiť vierohodnosť výpovede s prihliadnutím k tomu, aký má svedok vzťah k účastníkom konania a k prejednávanej veci. Celkové posúdenie z uvedených hľadísk potom poskytuje záver o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených (preukazovaných) skutočností.

Krajský súd k záveru o správnosti postupu prvostupňového súdu pri dokazovaní, vyhodnotení dôkazov, poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.09.2011, sp. zn. 3Cdo 204/2009, podľa ktorého... Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O. s. p.). ...

Krajský súd uvádza, že žiaden z odvolacích dôvodov žalovaného nebol relevantný, preto bol rozsudok okresného súdu potvrdený ako vecne správne rozhodnutie, keďže záverom okresného súdu predchádzala racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania. Odvolací súd nezistil dôvody pre odchýlenie sa od týchto logických a racionálnych záverov okresného súdu, a tým neboli dané dôvody ani na zmenu, ani na zrušenie napadnutého rozsudku okresného súdu, v dôsledku čoho bol rozsudok okresného súdu potvrdený ako vecne správne rozhodnutie...»

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd jednoznačným a vyčerpávajúcim spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré odvolaniu sťažovateľa nevyhovelo, keď žiaden z odvolacích dôvodov sťažovateľa nepovažoval za relevantný, na základe čoho odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia stotožnil s právnym záverom prvostupňového súdu o tom, že žalobca v konaní uniesol dôkazné bremeno, keď na základe vykonaných dôkazov a ich vyhodnotenia v súlade s ustanovením § 132 OSP bol preukázaný zmluvný vzťah medzi žalobcom a sťažovateľom, ako aj poskytnutie plnenia zo strany žalobcu a jeho prevzatie sťažovateľom, a tým dôvodnosť žalobcom uplatneného nároku na zaplatenie žalovanej sumy. Poukazujúc na rozsiahle odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, krajský súd jednoznačne dospel k záveru o správnosti postupu prvostupňového súdu pri vykonávaní dokazovania a hodnotení dôkazov, na základe čoho konštatoval neopodstatnenosť námietky sťažovateľa o nedostatočne zistenom skutkovom stave a jeho nesprávnom právnom

posúdení. Krajský súd sa v napadnutom rozsudku vysporiadal aj s námietkou sťažovateľa o procesnom pochybení okresného súdu, ktorým mu údajne bola odňatá možnosť konať pred súdom (opomenutie povinnosti okresného súdu v zmysle § 118 ods. 2 OSP), ako aj s námietkou o údajnom prenesení dôkazného bremena na sťažovateľa.

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd na rozdiel od sťažovateľa nepovažuje napadnuté rozhodnutie krajského súdu za nekonzistentné, nelogické alebo iracionálne. Naopak, z rozsiahleho odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich kľúčové právne závery odvolacieho súdu, ktoré majú podklad vo vykonanom dokazovaní a ktoré v žiadnom prípade nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Dôvody napadnutého rozsudku, ktoré viedli odvolací súd k rovnakému právnemu záveru, ku ktorému dospel aj súd prvého stupňa, preto nemôžu podľa názoru ústavného súdu viesť k záveru o ústavnej neakceptovateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý by zároveň zakladal dôvod na vyslovenie porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že sťažnostná argumentácia sťažovateľa nie je spôsobilá spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa relevantne vysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodnými v danej veci a svoje závery dostatočne odôvodnil, tak ako sú už citované. Ústavný súd preto nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je tzv. skutkovým súdom, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež že nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. Taktiež poukazuje na to, že ako judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), tak aj doterajšia judikatúra Európskeho súdu

pre ľudské práva (napríklad v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil konkrétne právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu (I. ÚS 26/2014).

Keďže namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti namietaného rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd, poukazujúc na právny záver krajského súdu o správnosti postupu okresného súdu pri dokazovaní a hodnotení dôkazov, ktorý považuje za ústavne akceptovateľný, konštatuje aj nedôvodnosť námietky o porušení základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa § 47 ods. 3 ústavy, ktorú sťažovateľ odôvodňoval práve jednostranným a žalobcovi napomáhajúcim prístupom okresného súdu k hodnoteniu dôkazov.

Napokon, čo sa týka námietky sťažovateľa, že okresný súd uznesením nerozhodol o zmene žaloby (čo sa týka právneho dôvodu žalobou uplatneného nároku), ústavný súd konštatuje, že v dôsledku uvedeného pochybenia okresného súdu v žiadnom prípade nedošlo k znevýhodneniu postavenia sťažovateľa ako účastníka konania, resp. k znemožneniu realizácie jeho procesných práv, keďže proti uzneseniu o pripustení zmeny návrhu nie je prípustné odvolanie [§ 202 ods. 3 písm. f) OSP]. Uvedené pochybenie okresného súdu, ktoré nemalo žiadny vplyv na spravodlivosť procesu ako celku ani na jeho

výsledok, nemohlo mať za následok ani porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2015